ΕΤΟΣ Β΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 1 Ἰανουαρίου 1912 ΑΡΙΘ. 53

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

«Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε
» ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς».

(Ἰωάν. ιγ΄ 14).

Ἡ ἡμέρα τοῦ νέου ἔτους εἶναι ἡμέρα ἀμοιβαίων εὐχῶν. Ὁ ***Ποιμήν***, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ νέου Σωτηρίου ἔτους, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσερχόμεθα τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ, οὐδεμίαν ἄλλην εὐχὴν θεωρεῖ καταλληλοτέραν διὰ τὸ ἑαυτοῦ ποίμνιον τῆς εὐχῆς τοῦ νὰ βασιλεύῃ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἡ Χριστιανικὴ ἀγάπη. Δὲν ἀρκεῖται ὅμως εἰς τὸ νὰ εὐχηθῇ ἁπλῶς τὴν μεγάλην ταύτην εὐχήν, ὅπως οἱ Χριστιανοὶ ἀναδειχθῶσι τηρηταὶ τῆς καινῆς ἐντολῆς τοῦ Σωτῆρος, τοῦ νὰ ἀγαπῶμεν δηλονότι ἀλλήλους καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἠγάπησεν ἡμᾶς, ἀλλὰ προβαίνει ταὐτοχρόνως καὶ εἰς τὴν ἐπεξήγησιν καὶ ἀνάπτυξιν ταύτης. «*Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς*».

«*Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν*» Ἐνταῦθα ἴσως μὲ ἐρωτήσητε· Διατὶ ὁ Κύριος τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον ὀνομάζει ***καινὴν*** τ. ε. νέαν ἐντολήν, ἐν ᾧ αὕτη ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸν παλαιὸν Νόμον; Δὲν ἔχει ῥηθῇ εἰς τὸν Παλαιὸν Νόμον «*ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου;*» Ἐκτὸς τούτου ἐκ τῶν δέκα ἐντολῶν αἱ ἓξ τελευταῖαι δὲν ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενον τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐντολῆς ταύτης; — Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ὀρθὴ βεβαίως, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπιστήσητε τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἰς τὰ ἑπόμενα. Ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ εἶναι γεγραμμένον· «*Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.*» Ἐν τῇ Καινῇ ὅμως Διαθήκῃ ὁ Κύριος ἐντέλλεται

ἡμῖν «*Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.*» Ἄλλαις λέξεσιν, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους περισσότερον παρ' ὅτι ἀγαπᾶτε ἑαυτούς· διότι ὁ Σωτὴρ ἠγάπησεν ἡμᾶς μέχρις αὐτοθυσίας· Ὁ Σωτήρ, Θεὸς ὢν ἀληθινός, χάριν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν «*ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, ἔλαβε δούλου μορφήν, ἐγένετο ἄνθρωπος.*» Χάριν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, «*ἐταπείνωσεν ἑαυτόν, » γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ*». Ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἔχει ῥηθῇ, «*ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν » ἐχθρόν σου.*» Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ὅμως ὁ Σωτὴρ ἐνετείλατο ἡμῖν· «*Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, κα- » λῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεα- » ζόντων καὶ διωκόντων ὑμᾶς*». Πότε δὲ ἠγάπησεν ἡμᾶς ὁ Σωτήρ; Ἠγάπησεν ἡμᾶς εἰς καιρόν, καθ' ὃν εἴμεθα ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἐμμονῆς ἡμῶν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ. Τόσον δὲ ἠγάπησεν ἡμᾶς, ὥστε καὶ ἐθυσίασε τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα τὴν ἔχθραν ταύτην καταργήσῃ καὶ χαρίσηται ἡμῖν τὴν υἱοθεσίαν. Ἠγάπησεν ἡμᾶς μέχρι τέλους, «*εἰς » τέλος ἠγάπησεν ἡμᾶς*», καίτοι μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας οὐδέποτε παυόμεθα ἁμαρτάνοντες καὶ καταπατοῦντες καὶ παραβιάζοντες τὰς θείας αὐτοῦ ἐντολὰς καὶ τὸ πανάγιον θέλημα. Ἐν τῷ παλαιῷ Νόμῳ γέγραπται «*ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος*». Ὁ Εὐαγγελικὸς ὅμως Νόμος ἐντέλλεται, «*μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ*», τ. ε. εἰς τοὺς προξενοῦντας εἰς ἡμᾶς κακὸν νὰ μὴ ἐναντιωνόμεθα, ἤτοι νὰ μὴ ἀνταποδίδωμεν κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλὰ νὰ νικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν. «*Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.*» Ἐντέλλεται προσέτι νὰ συγχωρῶμεν τῷ πλησίον διὰ πᾶν εἶδος ἀδικήματος, τὸ ὁποῖον ἤθελε προξενήσῃ εἰς ἡμᾶς, καὶ μάλιστα νὰ συγχωρῶμεν «*ἕως » ἑβδομηκοντάκις ἑπτά*». Ἰδοὺ διατὶ ἡ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους εἶναι ἐντολὴ νέα, «***ἐντολὴ καινή***». Εἶναι ἐντολὴ νέα, διότι ἀποκαλύπτει καὶ ὑπαγορεύει ἡμῖν τὴν τελειοτάτην ἀγάπην, τῆς ὁποίας τὸ τελειότατον ὑπόδειγμα ἐγένετο αὐτὸς ὁ Σωτήρ, ὁ ἐντελλόμενος ταύτην. Εἶναι νέα, ***καινὴ ἐντολή***, διότι τότε κατὰ πρῶτον ἤκουσε ταύτην ὁ κόσμος ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, διότι πρὸ αὐτοῦ ὁ κόσμος ἠγνόει αὐτήν, καθ' ὅσον οὐδένα ἕως τότε εἶχεν ἀκούσῃ ἐξαγγέλλοντα τόσον ὑψηλὴν ἐντολήν.

Ἐμάθομεν ἤδη τὸν λόγον, δι' ὃν ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης καλεῖται ***ἐντολὴ καινή***, ἐντολὴ νέα. Ἀλλ' ἆρά γε ἡ ἐντολὴ αὕτη τοῦ Σωτῆρος δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι μέχρι τῆς σήμερον νέα ἐντολὴ καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς σημερινοὺς Χριστιανούς, καίτοι ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν αὕτη ἐξηγγέλθη ἔχουσι παρέλθει δεκαεννέα ὁλόκληροι αἰῶνες; Ἡμεῖς βεβαίως οἱ καθ' ἑκάστην ἀκούοντες τὰς ἁγίας Γραφὰς ἀναγινωσκομένας γινώσκομεν καὶ διασῴζομεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ μνήμῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην, καὶ ἑπομένως διὰ τὴν διάνοιαν καὶ τὴν μνήμην ἡμῶν δὲν εἶναι αὕτη νέα ἐντολή· ἀλλ' ἆρά γε δὲν εἶναι νέα ὅλως ἐντολὴ διὰ τὴν ἡμετέραν καρδίαν; Ἐφροντίσαμεν

νὰ μάθωμεν καὶ ἐκτιμήσωμεν ἐξ ἰδίας πείρας τὴν σημασίαν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐντολῆς ταύτης; Διὰ τὸν ἡμέτερον βίον καὶ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ δρᾶσιν ἡμῶν δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἡ ἐντολὴ αὕτη νέα; Ἐὰν ῥίψωμεν καὶ παροδικὸν ἔστω βλέμμα ἐφ᾽ ἡμᾶς αὐτούς, θὰ ἀνακαλύψωμεν μετ᾽ ἐκπλήξεως, ὅτι ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης εἶναι ἐντολὴ ἄγνωστος ἡμῖν, εἶναι καὶ σήμερον ***ἐντολὴ καινή***! Ἀλλὰ τὴν *καινὴν ἐντολὴν* αὐτοῦ ὁ Σωτὴρ δὲν ἔδωκεν ἡμῖν διὰ νὰ μείνῃ νεκρὸν γράμμα, ἀλλὰ διὰ νὰ γείνῃ ἡ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ. Λοιπόν, ὅσοι Χριστιανοὶ δὲν συνεμορφώθητε πρὸς τὴν νέαν ταύτην ἐντολήν, φροντίσατε νὰ ἐκπληρώσητε ταύτην ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς πρώτης ταύτης ἡμέρας τοῦ νέου Σωτηρίου ἔτους. Ἰδοὺ τὶ παρακαλῶ ὑμᾶς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου σήμερον καὶ τὶ εὔχομαι ὑμῖν κατὰ τὸ ἀρχόμενον σήμερον νέον Σωτήριον ἔτος.

Ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον, Χριστιανοί μου ἀγαπητοί, ἡ ἀγάπη, τὸ ἅγιον καὶ γλυκὺ τοῦτο αἴσθημα, εἶναι αὐτὴ καθ᾽ ἑαυτὴν τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀγάπη ἐν τῇ ἐννοίᾳ μάλιστα, ἣν δίδει εἰς αὐτὴν ἡ νέα ἐντολὴ τοῦ Σωτῆρος, ἤτοι ἡ ἀγάπη ἡ χωροῦσα μέχρι τῆς αὐταπαρνησίας καὶ αὐτοθυσίας, μέχρι τῆς συγχωρήσεως τῶν ἀδικημάτων, μέχρι καὶ τοῦ ἀποδιδόναι καλὸν ἀντὶ κακοῦ, ἡ Χριστιανικὴ ἀληθῶς ἀγάπη αὕτη εἶναι ἡ ἐμπνέουσα τὰ εὐγενῆ καὶ ὑψηλὰ αἰσθήματα καὶ παρορμῶσα εἰς πράξεις γενναίας καὶ ἡρωϊκὰ κατορθώματα. Ἡ ἀγάπη αὕτη ἐξυψοῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς καὶ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἄλλων.

Ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ***καινῆς ἐντολῆς*** τοῦ Σωτῆρος εἶναι τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις ἡμῶν. Πόθεν προέρχονται αἱ πλεῖσται τῶν ἡμετέρων ἀτυχιῶν καὶ τῶν θλίψεων ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ; Ἐκ τῆς ἀπουσίας, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς μεταξὺ ἡμῶν ἀμοιβαίας ἀγάπης. Φθονοῦμεν ἀλλήλους, εὐχόμεθα τὸ κακὸν οἱ μὲν κατὰ τῶν δέ, στήνομεν παγίδας ὁ εἷς κατὰ τοῦ ἄλλου, διψῶμεν ἐκδίκησιν κατ᾽ ἀλλήλων, ἀρνούμεθα νὰ προβῶμεν εἰς οἱανδήποτε ὑποχώρησιν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον, ἀρνούμεθα νὰ δώσωμεν χεῖρα βοηθείας πρὸς ἀλλήλους, ἀγνοοῦμεν τί ἐστι ἐπιείκεια καὶ συγκατάβασις, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἔχει αἰχμαλωτίσῃ καὶ ὑποδουλώσῃ ἡμᾶς ὁ ἐγωϊσμός, ἡ φιλαυτία καὶ ἡ πλεονεξία, ὅλαι δηλονότι αἱ κακίαι ἐκεῖναι, αἵτινες καθιστῶσι πικρόν, πικρότατον τὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον ἡμῶν. Ἀλλὰ τὰ πάντα περὶ ἡμᾶς θὰ λάβωσιν ὄψιν καλλιτέραν, ἐὰν ἀποφασίσωμεν νὰ ἐγκολπωθῶμεν τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην τῆς νέας τοῦ Σωτῆρος ἐντολῆς. Ἡ ὁμόνοια, ἡ σύμπνοια, ἡ ἀμοιβαία συμπάθεια, ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀφοσίωσις, ἡ μέχρις ἡρωϊσμοῦ χωροῦσα, θὰ ἐβασίλευον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, καὶ νέον φῶς, νέα ζωή, θὰ διεχέετο καὶ θὰ ἐκυριάρχει μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν, ἅτινα μόνα δύνανται νὰ ὑπογλυκάνωσι τὰς πικρίας τοῦ ἡμετέρου βίου καὶ νὰ ἐπιδαψιλεύσωσι τὴν ἀληθῆ ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχίαν καὶ εὐδαιμονίαν ἡμῶν.

Ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς **καινῆς ἐντολῆς** τοῦ Σωτῆρος εἶναι ἐξόχως εὐεργετικὴ καὶ διὰ τὰς κοινωνικὰς ἡμῶν σχέσεις! Ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῆς ἀγάπης ταύτης θέλομεν ἐπιδοθῇ μετὰ ζήλου οἱ πάντες εἰς πᾶν ἔργον ἀποβλέπον εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν πρόοδον τῆς κοινωνίας. Ὑπὸ τῆς ἀγάπης ταύτης παρορμώμενοι θὰ εἴμεθα ἕτοιμοι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ θυσιάσωμεν τὰ πάντα καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ζωὴν ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τῆς ἡμετέρας πατρίδος. Ὑπὸ τῆς ἀγάπης ταύτης ἐμφορούμενοι θὰ ὑπομένωμεν μετὰ χαρᾶς καὶ ἐγκαρτερήσεως τὰς ἀποτυχίας, τὰς ἀπογοητεύσεις καὶ πάσας ἐν γένει τὰς δυσκολίας καὶ ἐναντιότητας, τὰς ὁποίας κατ᾽ ἀνάγκην συναντᾷ ἀνὰ πᾶν βῆμα ὁ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνιζόμενος! Ὑπὸ τῆς οὐρανίου καὶ μεγαλουργοῦ ταύτης ἀγάπης ἐμπνεόμενοι καὶ θερμαινόμενοι οὐδέποτε θὰ ἀποδειλιάσωμεν οὐδὲ θὰ διστάσωμεν νὰ θυσιάσωμεν ἐν ἀνάγκῃ τὰ πάντα ἐν τῷ βωμῷ τῆς Πατρίδος!

Ἀλλὰ δὲν εἶναι ταῦτα μόνα τὰ κατορθώματα τῆς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς **καινῆς ἐντολῆς** τοῦ Σωτῆρος εἶναι ἡ μόνη ἥτις ἁγιάζει καὶ τελειοῖ τὸν θρησκευτικὸν τοῦ Χριστιανοῦ βίον. Ἄνευ τῆς ἀγάπης ταύτης οὐδὲν χάρισμα πνευματικόν, οὐδεὶς βαθμὸς χριστιανικῆς τελειότητος ἔχει ἀξίαν. «*Ἐάν*, κηρύττει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, *«ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην » δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον»*. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον· *«καὶ ἐάν*, ἐξακολουθεῖ ὁ οὐρανοβάμων Ἀπόστολος, *» καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ ἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα, καὶ πᾶσαν τὴν » γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην » δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι»*. Ἀλλ᾽ ὑπάρχει καί τι περισσότερον. *«Καὶ ἐὰν » ψωμίζω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα » καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.»* Λοιπὸν οὔτε τὸ χάρισμα τῶν γλωσσῶν, οὔτε τὸ χάρισμα τῆς προφητείας, οὔτε ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ σοφία ἔχουσιν ἀξίαν τινά, ὅταν λείπῃ ἡ ἀγάπη. Ἀλλ᾽ οὔτε ἡ πίστις, ἡ θαυματουργὸς πίστις, ἡ μετακινοῦσα ὄρη ὠφελεῖ, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἡ ἀγάπη, ἀλλ᾽ οὔτε καὶ ὁ ὑπὲρ πίστεως μαρτυρικὸς θάνατος. Διατί δὲ τοῦτο; διότι τὴν σφραγῖδα τῆς τελειότητος εἰς πᾶσαν ἀρετήν, εἰς πᾶσαν θυσίαν, μόνη ἡ Χριστιανικὴ ἀγάπη, ἡ ἀγάπη τῆς **καινῆς** τοῦ Σωτῆρος **ἐντολῆς** δύναται νὰ ἐπιθέσῃ, διότι *σύνδεσμος τῆς τελειότητος* καὶ *«πλήρωμα νόμου»* ἡ ἀγάπη. Καὶ ὄντως. Ἡ Χριστιανικὴ ἀγάπη εἶναι ὁ ἀγαθὸς σπόρος ὁ δυνάμενος νὰ βλαστήσῃ καὶ καρποφορήσῃ πάσας τὰς εὐαγγελικὰς ἀρετάς. Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη εἶναι καὶ ἡ τελειοῦσα καὶ ἁγιάζουσα τὸν χριστιανικὸν βίον, διότι κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, *«ἡ » ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ » ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει, ἡ ἀγάπη οὐδέ-*

» *ποτε ἐκπίπτει.*» Οὗτοί εἰσιν οἱ χαρακτῆρες καὶ τὰ γνωρίσματα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Εἰς ταῦτα νῦν προσθέσατε, Χριστιανοί μου ἀγαπητοί, καὶ τὸ ἑξῆς, ὅτι ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, κατὰ τὴν τῆς ***Καινῆς ἐντολῆς*** τοῦ Σωτῆρος, εἶναι ἀχώριστος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ἡ τελεία αὕτη ἀγάπη εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ σταθερὰ εὐδαιμονία καὶ μακαριότης τοῦ Χριστιανοῦ ἡ διαμένουσα εἰς αἰῶνας αἰώνων. «*Νυνὶ δὲ*, λέγει ὁ αὐτὸς θεῖος Ἀπόστολος, *νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα.*» Ἀλλ᾽ ἡ πίστις θὰ λάβῃ τέλος, ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα καθ᾽ ἣν θὰ ἴδωμεν τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ἡ ἐλπὶς θὰ ἐκλείψῃ, ὅταν θὰ ἀπολαύσωμεν τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα προσδοκῶμεν. Ἀλλ᾽ ἡ ἀγάπη θὰ παραμείνῃ καὶ πέραν τοῦ τάφου καὶ θὰ ἦναι δι᾽ ἡμᾶς πηγὴ ἀνεξάντλητος τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Χριστιανοί μου ἀδελφοί! Οὐδεμίαν ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ ἔχωμεν ἀμφιβολίαν, ὅτι καὶ τὸ νέον τοῦτο ἔτος, τὸ ὁποῖον ἡ χάρις τοῦ Κυρίου χορηγεῖ ἡμῖν σήμερον, παραχωρεῖται εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῆς θείας εὐδοκίας καὶ χάριτος πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, δι᾽ ὃν καὶ τὰ παρελθόντα ἔτη ἔχουσι παραχωρηθῆ, ἤτοι, «*ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν*» ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἵνα προοδεύσωμεν καὶ τελειωθῶμεν «*ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι*» πρὸς προετοιμασίαν καὶ κατάκτησιν τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Ἀλλὰ ἂς προσέξωμεν καλῶς. Οὐδεμία τῶν δύο τούτων κατευθύνσεων εἶναι δυνατὴ δι᾽ ἡμᾶς καὶ κατορθωτή, ἐὰν δὲν θελήσωμεν νὰ ἐνστερνισθῶμεν τὴν ἀγάπην καὶ νὰ ζήσωμεν καὶ πολιτευθῶμεν συμφώνως τῇ νέᾳ ταύτῃ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου. Οἱ πάντες λοιπὸν «*ἐνδύσασθε, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ* » *ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, χρηστότητα, ταπεινοφρο-* » *σύνην, πρᾳότητα, μακροθυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι* » *ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο* » *ἡμῖν οὕτω καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστι σύν-* » *δεσμος τῆς τελειότητος*».—Ἀμήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολὴ ΠΑΥΛΟΥ (Β΄. 8—12).

Ἀδελφοί, βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς. Καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Τὸ ἀνάγνωσμα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὸ ὁποῖον ἠκούσατε, εἶνε μέρος ἀπὸ τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἔγραψε καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν Κολασσῶν, πόλεως τῆς Φρυγίας. Οἱ Κολασσαεῖς εἶχον ἀποδεχθῆ τὸν Χριστιανισμόν, ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἦσαν Χριστιανοί. Ἀλλὰ δυστυχῶς μὲ ὅλην τὴν πίστιν των δὲν ἦσαν ἀπηλλαγμένοι καὶ ἀπὸ μερικὰς πλάνας ἰουδαϊκὰς καὶ ἐθνικάς, εἶχον προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας ὅλως διόλου ξένας πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Θέλων δέ, ὡς εἶχε καθῆκον καὶ δικαίωμα, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ ἐκριζώσῃ τὰς πλάνας ταύτας ἀπευθύνει εἰς αὐτοὺς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ συνιστᾷ νὰ εἶνε ἄγρυπνοι καὶ προσεκτικοί, μήπως ἐν ἀγνοίᾳ των «συλαγωγηθῶσιν», ἀπατηθῶσι καὶ ἀποξενωθῶσι τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος, ἀπὸ τὴν ἀπατηλήν, ψευδῆ καὶ ἐσφαλμένην σοφίαν, ἡ ὁποία εἶνε «κενὴ ἀπάτη», ὡς στηριζομένη εἰς ἀνθρωπίνους λογισμοὺς καὶ παραδόσεις, εἰς τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀληθῆ διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε τέλειος Θεὸς καὶ ἀνώτερος «πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας», ὁ ὁποῖος ἵδρυσε τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος «τὴν ἀχειροποίητον περιτομήν», εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν βεβαπτισμένοι καὶ λελυτρωμένοι διὰ τῆς θείας χάριτος, τὴν ὁποίαν ἔλαβον βαπτιζόμενοι, καὶ πλήρεις τῆς ἀληθινῆς καὶ πραγματικῆς σοφίας καὶ γνώσεως, ὥστε νὰ μὴ ἔχουν ἀνάγκην τῆς ἔξω τοῦ Χριστιανισμοῦ φιλοσοφίας.

Δὲν φρονεῖτε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὅτι τὰ γραφόμενα ταῦτα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς Κολασσαεῖς ἐφαρμόζονται καθ᾿ ὅλα αὐτῶν

τὰ μέρη καὶ εἰς ἡμᾶς; Καὶ ἡμεῖς ἀπεδέχθημεν κατὰ τὸ ἅγιον Βάπτισμα τὸν Χριστιανισμόν, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα Χριστιανοί. Ἀλλὰ δυστυχῶς μὲ ὅλην τὴν πίστιν ἡμῶν δὲν εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ πλάνας, ἀπὸ προλήψεις, ἀπὸ δεισιδαιμονίας, ξένας τελείως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἁγίας ἡμῶν Θρησκείας! Οἱ Κολασσαεῖς εἶχον προλήψεις ὡς πρὸς τὰ φαγητά, τὰ ποτά, τὰς ἑορτάς, τὰς πρωτομηνίας, τὰ σάββατα «ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων» (Κολ. Β΄. 16), τὰ ὁποῖα ἦσαν λείψανα τῆς ἰουδαϊκῆς καὶ ἐθνικῆς θρησκείας. Ἡμεῖς ἔχομεν προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας ὡς πρὸς τὰς ἡμέρας, τὰς πρωτομηνίας καὶ ἄλλα παρόμοια, τὰ ὁποῖα εἶνε κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ἀποστόλου «σκιά», ἀποτελέσματα μὴ ἀκριβοῦς καὶ ἐπισταμένης μελέτης καὶ γνώσεως τῶν Ἁγίων Γραφῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἡμεῖς ἔχομεν τὴν πρόληψιν καὶ δεισιδαιμονίαν, πρὸ πάντων κατὰ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν τῆς πρώτης τοῦ ἔτους ἡμέρας νὰ παρατηρῶμεν τὶς πρῶτος θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας, τὶ ὄνειρον θὰ ἴδωμεν, ποίαν τύχην θὰ ἐκδηλώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸ χαρτοπαίγνιον, ἰδίᾳ τοῦτο, ἡ φοβερὰ αὕτη πληγὴ καὶ γάγγραινα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, καὶ περιμένομεν ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀνόητα, τὰ παιδαριώδη, τὰ ἀνάξια Χριστιανῶν προτερήματα, νὰ προμαντεύσωμεν τὸ μέλλον, νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὰ ἄδυτα αὐτοῦ, καὶ ἐπικαλούμεθα τὴν ἀνύπαρκτον τύχην, ὡς πανίσχυρον θεότητα καὶ δύναμιν, νὰ διαρρήξῃ τὸν πυκνὸν πέπλον τῶν συμβησομένων καὶ νὰ φωτίσῃ ἡμᾶς διὰ τοῦ σκοτεινοῦ αὐτῆς φωτὸς νὰ ἴδωμεν ὡς ἐν κατόπτρῳ τὴν μέλλουσαν κατάστασιν ἡμῶν! Ἡμεῖς ἔχομεν τὴν ἀντιχριστιανικὴν δεισιδαιμονίαν νὰ χαρακτηρίζωμεν ταύτην τὴν ἡμέραν ὡς ἀποφράδα, ἐκείνην τὴν ὥραν ὡς ἀποτρόπαιον, τοῦτο τὸ φαινόμενον ὡς εὐοίωνον, ἐκεῖνο ὡς δυσοίωνον καὶ καταφεύγομεν ἀνοήτως εἰς μαγείας, εἰς γοητείας, εἰς ἐπικλήσεις, εἰς ἐξορκισμούς, διὰ τῶν ὁποίων «πλανῶντες καὶ πλανώμενοι» φρονοῦμεν καὶ πιστεύομεν ὅτι ἀπομακρύνομεν μὲν τὸ προμαντευόμενον κακὸν ἀφ' ἡμῶν, προκαλοῦμεν δὲ καὶ ἀσφαλίζομεν τὸ προσδοκώμενον ἀγαθόν. Ἡμεῖς ἔχομεν τὴν ἐγκληματικὴν πρόληψιν καὶ δεισιδαιμονίαν καὶ αὐτὰς τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ διατάξεις τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας νὰ χρησιμοποιῶμεν ὡς βοηθητικὰ μέσα τῶν πεπλανημένων ἡμῶν ἰδεῶν. Ἡμεῖς λησμονοῦντες τελείως «οἵου πνεύματος ἐσμὲν» ἀνοηταίνομεν καθ' ἑκάστην, καὶ μεταλλάσσομεν τὴν δόξαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ «ἐν τῷ ψεύδει» καὶ σεβόμεθα καὶ ἀποδίδομεν λατρείαν ὄχι εἰς τὸν Κτίστην παρὰ εἰς τὰ κτίσματα (Ῥωμ. Α΄. 25).

Ἀλλ' ἆρά γε πόθεν προέρχεται τὸ ἄτοπον τοῦτο; Τὸ ἄτοπον τοῦτο, ἀγαπητοί, καὶ τὰ συνακόλουθα αὐτοῦ κακὰ προέρχονται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἔχομεν ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς διδασκαλίας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου «ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως» (Κολ. Β΄. 3). Καὶ δὲν ἔχομεν ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς θείας τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου διδασκαλίας, διότι δὲν καταγινόμεθα εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην αὐτοῦ· οὐδὲ εἶνε δυνατὸν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δικαιολογία τῆς σπουδαίας ταύτης ἐλλείψεως τὸ ἀκατάληπτον, τὸ δυσνόητον τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ· διότι εἶνε τόσον ἁπλοῦν, τόσον σαφές, ὥστε μόνον ὁ μὴ θέλων δὲν δύναται νὰ τὸ ἐν

νοήσῃ. Πρὸς θεραπείαν λοιπὸν τῆς φοβερᾶς καὶ ἐπικινδύνου ταύτης νόσου δὲν ὑπάρχει δραστικώτερον φάρμακον ἀπὸ τὴν προσεκτικὴν μελέτην, ἀπὸ τὴν μετ᾽ εὐλαβείας ἀνάγνωσιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν. «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφὰς» παραγγέλλει αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, «ὅτι ἐν αὐταῖς δοκεῖτε ζωὴν αἰώνιον ἔχειν» (Ἰωάν. Ε΄. 39). «ᾧ μὲν διὰ τοῦ Πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἄλλῳ δὲ προφητεία» λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Ι. Κορ. ΙΒ΄ 8).

Καὶ πραγματικῶς, ἀγαπητοί. Ὁ ἀναγινώσκων τὰς ἁγίας Γραφὰς μανθάνει ὅτι «τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς (Ψαλμ. ΚΓ΄.), διδάσκεται ὅτι «ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ· πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησεν» (Ψαλμ. ΓΕΓ΄.). Μανθάνων δὲ καὶ διδασκόμενος ταῦτα δὲν θεωρεῖ τοῦτον τὸν τόπον καλὸν καὶ ἐκεῖνον κακόν, τοῦτο τὸ μέρος συντελεστικὸν εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ ἐκεῖνο πρόξενον ἀτυχιῶν, διότι ἔχει ἑδραιωμένην τὴν πίστιν ὅτι ὁ Θεός, πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ἐπιβλέπει ὡς ἄγρυπνος πατὴρ ἐπὶ παντὸς τόπου, καὶ παρέχει τὴν θείαν ἀντίληψίν του πανταχοῦ, ὅπου μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης ζητηθῇ. Ὁ μελετῶν καὶ ἐρευνῶν τὰς ἁγίας Γραφὰς μανθάνει ὅτι τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιρούς, τὰς ἡμέρας καὶ τὰς ὥρας ὁ Θεὸς «ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ» (Πράξ. Α΄. 8), ἀκούει τὸν Ἀπόστολον διδάσκοντα ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρατηρῶμεν ἡμέρας καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτοὺς «τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεία» (Γαλ. Δ΄. 9—10). Μανθάνων δὲ ταῦτα δὲν θεωρεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν ἀποφράδα καὶ ἐκείνην εὐοίωνον, δὲν ἀποδίδει εἰς τοῦτο τὸ φυσικὸν φαινόμενον καλὴν σημασίαν καὶ ἔννοιαν, καὶ εἰς ἐκεῖνο κακήν. Ὁ ἐγκύπτων εἰς τὴν προσεκτικὴν καὶ εὐλαβῆ μελέτην τοῦ θείου λόγου διδάσκεται ὅτι ἡ εὐτυχία πηγάζει ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ ἀγαθοῦ, τὸν Θεόν, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν τυφλὴν καὶ ἀνύπαρκτον τύχην, ὅτι τὰ ἀτυχήματα προέρχονται ἀπὸ τὰς ἀσυνέτους ἀποφάσεις καὶ πράξεις τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τὴν δουλείαν αὐτῶν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὅτι ἀποκρούονται ταῦτα διὰ τῆς καταφυγῆς ἡμῶν εἰς τὴν θείαν εὐσπλαγχνίαν καὶ παντοδυναμίαν καὶ προκαλεῖται ἡ εὐτυχία διὰ τῆς ἀκραιφνοῦς πίστεως διὰ τῆς ὑπακοῆς ἡμῶν εἰς τὸ θεῖον θέλημα. Ὁ μετ᾽ εὐλαβοῦς προσοχῆς ἀναγινώσκων τὰς ἁγίας Γραφὰς γίνεται ἀληθὴς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων, ἀποκτᾷ οὐχὶ «τὴν ἐπίγειον καὶ δαιμονιώδη» σοφίαν, ἀλλὰ «τὴν ἁγνήν, τὴν μεστὴν καρπῶν ἀγαθῶν» τὴν «ἄνωθεν κατερχομένην» (Ἰακ. Γ΄. 13—18), ἡ ὁποία «ἐπίσταται στροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων, καὶ πᾶσι σύμβουλός ἐστιν ἀγαθή» (Σολ. Η΄. 8).

Εἰς τὴν μελέτην λοιπὸν τῶν Ἁγίων Γραφῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις εἶνε ἀποταμιευμένη πᾶσα ἀληθὴς γνῶσις καὶ σοφία, ἂς καταγινώμεθα μετ᾽ εὐλαβείας καὶ πίστεως. Τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς ἂς ἔχωμεν ὁδηγὸν εἰς τὸν βίον μας καὶ ὄχι μόνον τῶν ἀνοήτων καὶ παιδαριωδῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν θ᾽ ἀπαλλαχθῶμεν τῇ θείᾳ χάριτι, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπιγείου καὶ ἐπουρανίου μακαριότητος θὰ ἀξιωθῶμεν.